

RP 97/2009 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om återbäring i vissa fall av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en lag bli stiftad om förfarandet för återbäring av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten i fall där beskattningen rättas enligt en dom som Europeiska gemenskapernas domstol utfärdat i ärendet. Beskattningen rättas genom att den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten och har uppburits i samband med bilbeskattningen återbärs till den bilskatteskyldige i sådana fall där den skattskyldige inte har kunnat dra av skatten i mervärdesbeskattningen.

Beskattningsbeslut för privatpersoner rättas på tjänstens vägnar i regel vid ett massförfarande så att de beslut om skatteåterbäring som fattas av tullverket överförs på Skatteförvaltningen, som ska delge de skattskyldiga besluten och betala skatteåterbäringen jämte ränta på de konton som de skattskyldiga uppgett för Skatteförvaltningen. I lagen ska

föreskrivas om skattemyndigheternas behörighet, tillämpligt förfarande och utlämnande av uppgifter mellan myndigheter.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt, senast under början av hösten 2009.

Lagen föreslås bli tillämpad på skatteåterbäring i de fall där beskattningen rättas enligt bilskattelagen till den skattskyldiges fördel. Lagen tillämpas således på återbäring av skatt som uppburits för fordon som beskattats 2006—2009, med undantag för fall där besvär över den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten har förkastats genom ett beslut som vunnit laga kraft. Lagen föreslås dessutom bli tillämpad på återbäring av skatt som uppburits för fordon som beskattats före 2006 i fall där behandlingen av ett ärende som gäller den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten i form av rättelse eller besvär pågår när lagen träder i kraft.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Nationella bestämmelser om mervärdesskatt på bilskatt	3
1.2 Europeiska gemenskapernas domstols avgöranden	3
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	6
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	8
DETALJMOTIVERING	8
1 LAGFÖRSLAG	8
2 IKRAFTTRÄDANDE	11
LAGFÖRSLAG	12
om återbäring i vissa fall av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten	12

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge**1.1 Nationella bestämmelser om mervärdesskatt på bilskatt**

På beloppet av bilskatten har till den 31 mars 2009 uppburits en skatt av mervärdesskattens storlek med stöd av 5 § i bilskattelagen (1482/1994), sådan bestämmelsen lyder delvis ändrad i lag 266/2003. Skatten har uppburits i samband med bilbeskattningen och bilskattelagens bestämmelser om förfarande har tillämpats på den. Skatten har uppburits av alla bilskatteskylidiga. Om den som betalar bilskatten har varit mervärdesskatteskylidig, har skatten i anslutning till den skattepliktiga rörelsen emellertid i regel varit avdragsgill vid mervärdesbeskattningen med stöd av 102 § 1 mom. 4 punkten i mervärdesskattelagen (1501/1993), sådan denna punkt lyder i lag 1767/1995. I annat fall skulle samma skattebelopp tas ut två gånger för bilskatten, eftersom bilskatten ingår i grunden för den mervärdesskatt som tas ut i samband med den inhemska överlåtelsen av fordonet då importören säljer fordonet till en återförsäljare och återförsäljaren i sin tur till konsumenten till det pris som innehåller bilskatt. Rätten för en näringsidkare som bedriver mervärdesskattepliktig affärsverksamhet att dra av skatten i fråga har på samma sätt varit begränsad liksom själva avdragsrätten för mervärdesskatt. Detta har exempelvis inneburit att den skatt som har betalats på fordon som en näringsidkare fört in i landet för privat bruk eller annat icke-avdragsgillt bruk vid mervärdesbeskattningen inte har kunnat dras av, utan den har ingått i fordonets pris.

Syftet med arrangemanget har varit att garantera en beskattning som är neutral i fråga om distributionskanalen, varvid priset på alla fordon som omfattas av bilskatt har innehållit samma procentuella andel skatt för bilskatten. Utan nämnda arrangemang hade beskattningen varit icke-neutral.

Bilskattelagen ändrades genom en lag 5/2009 som trädde i kraft den 1 april 2009. Enligt lagändringen uppbärs inte längre någon skatt som motsvarar mervärdesskatten på bilskatt i samband med bilbeskattningen. Be-

stämmelsen om skatteavdragsrätt upphävdes samtidigt som obehövlig genom en lag om ändring av mervärdesskattelagen 6/2009. Eftersom målsättningen fortfarande är en beskattning som är neutral i fråga om distributionskanalen har de bestämmelser i bilskattelagen som gäller en beskattningsgrundande händelse och skattskyldighet ändrats så att bilskatten inte längre principiellt behöver inräknas i skattegrunden för den egentliga mervärdesskatten som tas ut på försäljning av fordon. Beloppet av bilskatten har höjts med beloppet av den skatt som är av samma storlek som mervärdesskatten, vilket innebär att skattebelastningen för fordon huvudsakligen är oförändrad.

1.2 Europeiska gemenskapernas domstols avgöranden

Frågan om hur den skatt som avses i 5 § i bilskattelagen överensstämmer med EG-rätten prövades av Europeiska gemenskapernas domstol i målet C-101/00 *Siiin* utgående från högsta förvaltningsdomstolens begäran om förhandsavgörande. Målet gällde beskattningen av ett importerat, begagnat fordon. Europeiska gemenskapernas domstol ansåg i sitt avgörande i september 2002 bl.a. att den skatt som avses i 5 § i bilskattelagen inte var någon egentlig mervärdesskatt, därför var det tillåtet att bära upp den. Domstolen tog dessutom ställning till om skatten är förenlig med artikel 90 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, nedan *artikel EG 90*, som gäller förbud mot skattediskriminering, och fastslog att icke-diskriminering i fråga om skatter bör prövas på samma sätt som själva bilskatten. Domstolen ansåg att artikel EG 90 utgör ett hinder för skatten till den del beloppet av en sådan skatt som uppbärs på ett begagnat fordon, importerat från en annan medlemsstat överstiger den återstående skatt som ingår i värdet av liknande begagnade bilar som registrerats i medlemsstaten. Från diskrimineringssynpunkt ansågs det sakna betydelse, att skatten kunde dras av i samband med beskattningen av skattepliktig rörelse.

Efter detta förhandsavgörande meddelade högsta förvaltningsdomstolen sin dom i målet. Enligt förhandsavgörandet kunde skatten enligt 5 § i bilskattelagen tas ut på beloppet av bilskatten för ett begagnat fordon som importerats av en privatperson. Skatten fick emellertid uppbäras endast till ett så stort belopp som motsvarar den återstående delen av mervärdesskatten som redan ingår i värdet på ett liknande, registrerat fordon i Finland. Vid bedömningen av diskrimineringen ansågs som en jämförbar motsvarande skatt omsättnings-skatten enligt den skattesats som tillämpades det år då fordonet tillverkades. Domen innebar att skatten enligt 5 § i bilskattelagen inte diskriminerade privata importörer, eftersom värdet på de fordon som redan finns i landet innehåller en skatt av motsvarande storlek för bilskatteandelen i form av omsättnings- eller mervärdesskatt. I samband med 2003 års ändring av bilskattelagen (266/2003) preciserades 5 § i bilskattelagen i enlighet med högsta förvaltningsdomstolens dom så, att storleken på den skatt som avses i paragrafen fastställs enligt omsättnings- eller mervärdesskattesatsen vid tidpunkten för tillverkningen av fordonet.

Trots domen i målet *Siilin* väckte kommissionen i Europeiska gemenskapernas domstol i januari 2008 överträdelse-talan mot Finland med stöd av artikel 226 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen i målet C-10/08 *kommissionen mot Finland*. Kommissionen ansåg att den skatt som avses i 5 § i bilskattelagen och avdragsrätten för den vid mervärdesbeskattningen inte är förenliga med artikel EG 90. Den i 5 § i bilskattelagen avsedda skatten, som uppbars för en begagnad bil som en privatperson hade importerat från en annan medlemsstat var nämligen större än den skatt som ingick i värdet på ett liknande begagnat fordon som redan hade registrerats i Finland då den bilskatteskyldiga även var mervärdesskatteskyldig, eftersom skatten i fråga inte ingick i fordonets värde i det sistnämnda fallet. Enligt talan var avdragsrätten från mervärdesskatt för den i 5 § i bilskattelagen avsedda skatten inte heller förenlig med bestämmelserna om avdragsrätt i rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt, nedan *mer-*

värdesskattedirektivet, eftersom det inte var fråga om någon egentlig mervärdesskatt.

Regeringen ansåg i sitt svaromål att den i 5 § i bilskattelagen avsedda skattens och skatteavdragsrättens förenlighet med artikel EG 90 redan har avgjorts i målet *Siilin*. Skatteavdragsrätten står inte heller i strid med mervärdesskattedirektivet, eftersom avdraget ekonomiskt inte riktar sig till mervärdesskatten utan är frikopplad från mervärdesskattesystemet och i det avseendet en teknisk justering av den skatt av samma storlek som mervärdesskatten som uppburits på bilskatt. Syftet med avdraget var att förhindra att skatten mångfaldigas på bilskatten. Enligt regeringens uppfattning är systemet inte diskriminerande utan neutralt i fråga om privata importörer, eftersom man för alla fordon på bilskatten en gång betalade en lika stor procentuell andel skatt antingen i form av sådan skatt som avses i 5 § i bilskattelagen eller egentlig mervärdesskatt.

Europeiska gemenskapernas domstol meddelade sin dom i målet den 19 mars 2009. Domstolen ansåg i motiveringen till domen att Finland bröt mot artikel EG 90 då Finland höll kvar avdragsrätten enligt 102 § 1 mom. 4 punkten i mervärdesskattelagen, eftersom det belopp som uppbars på ett begagnat fordon som en icke-mervärdesskatteskyldig privatperson importerade från en annan medlemsstat översteg den återstående skatt som ingick i värdet av liknande begagnade bilar som registrerats inom nationellt område. Domstolen ansåg vidare att eftersom skatten som är av samma storlek som mervärdesskatten på bilskatt inte har de väsentliga kännetecken för en mervärdesskatt som avses i mervärdesskattedirektivet, och eftersom skatten i fråga inte är mervärdesskatt som ska betalas på import, kan avdragsrätt enligt mervärdesskattedirektivet inte ha kunnat uppkomma i samband med att den mervärdesskatteskyldiga har betalat skatt av samma storlek som mervärdesskatten i samband med den första registreringen av fordonet i Finland. Avdragsrätten var således inte förenlig med mervärdesskattedirektivet. Därmed slog domstolen fast att Finland inte har iakttagit sina förpliktelser enligt artikel EG 90 och mervärdesskattedirektivet eftersom Finland har tillåtit att den skatt som avses i 5 § i bil-

skattelagen kan dras av från mervärdesskatten enligt 102 § 1 mom. 4 punkten i mervärdesskattelagen.

För den händelse att EG-domstolen skulle komma att anse att artikel EG 90 utgör ett hinder för påförandet av skatt enligt 5 § i bilskattelagen och för avdragsrätten enligt 102 § 1 mom. 4 punkten i mervärdesskattelagen, begärde regeringen domstolen att begränsa domens tidsmässiga verkningar så att domen skulle tillämpas endast på beskattningar som utförts efter att domen meddelats. Domstolen förkastade begäran.

Domen i målet C-10/08 har i praktiken inte några konsekvenser på beskattningen av de fordon där dagen för fastställandet av skattegrunderna infallit efter det att domen meddelades. Detta beror på att beskattningspraxis ändrades den 19 mars 2009 samt ändringar i lagstiftningen genomfördes.

Däremot kan man anse att domen har konsekvenser på sådan beskattning där grunderna fastställts innan domen meddelades. Rätten till avdrag för den skatt som avses i 5 § i bilskattelagen kan inte retroaktivt slopas för mervärdesskatteskyldiga aktörer, eftersom avdragsrätten har varit till de skattskyldigas fördel. Den diskriminerande effekt som skatteavdragsrätten konstaterats ha kan däremot retroaktivt slopas genom att återbära skatten till dem som inte är mervärdesskatteskyldiga.

Enligt vedertagen praxis inom EG-rätten är medlemsstaterna skyldiga att återbära de skattskyldiga sådana skatter som har konstaterats stå i strid med EG-rätten. En förutsättning för att en dom av EG-domstolen ska tillämpas på händelser som inträffat före domen meddelades är att nationella förfaranderegler gällande rättsmedel inom beskattningen har iakttagits både materiellt och processuellt. Eftersom det inte finns några bestämmelser om detta på gemenskapsnivå, kan man i respektive medlemsstats interna rättsordning fastställa behöriga myndigheter eller domstolar och utfärda förfaranderegler om de rättsmedel genom vilka yrkanden baserade på EG-rätten kan tryggas. Det här gäller både rättelseyrkanden till skattemyndigheterna och förfaranden för sökande av ändring som omfattas av domstolars behörighet. Dessa förfaranderegler får emellertid inte vara ofördelaktigare än de som gäller yrkanden av sam-

ma typ som baserar sig på medlemsstatens interna rätt (likvärdighetsprincipen) och de får inte heller vara sådana att utnyttjandet av rättigheter som fastställts i EG-rätten i praktiken är omöjligt eller oproportionerligt svårt (effektivitetsprincipen).

EG-domstolen har i fråga om effektivitetsprincipen slagit fast att det är förenligt med EG-rätten att man ställer skäligen tidsfrister för utnyttjandet av rättsmedel så att rättssäkerheten främjas både för skattskyldiga och för myndigheter, trots att utgången av tidsfristerna innebär att återbäringskravet preskriberas och att förmåner går förlorade.

Likvärdighetsprincipen förutsätter att man på yrkanden som baseras på EG-rätten tillämpar samma tidsfrister och bestämmelser om förfarandet som i fråga om yrkanden som baserar sig på nationell rätt då det är fråga om samma skatt. Denna princip ska däremot inte tolkas så att en medlemsstat bör tillämpa den allra fördelaktigaste nationella lagstiftningen på yrkanden som gäller återbäring av skatter som uppburits i strid med EG-rätten. Det är således förenligt med EG-rätten att en medlemsstat inte återbär skatt som uppburits i strid med EG-rätten av den anledning att rätten till återbäring har gått förlorad för skatten i fråga på grund av att de fastställda tidsfristerna för rättsskyddsmedlen har löpt ut. Det har ingen betydelse att EG-domstolen har meddelat sin dom gällande tolkningen av den rättsnorm inom gemenskapen det är fråga om. Den nationella preskriptionstid som tillämpas på kravet på återbäring kan också börja löpa innan den skatt som konstaterats strida mot EG-rätten har slopats genom lagstiftningsändringar. Avgöranden som gäller målet har bl.a. getts i målen 33/76 *Rewe*, 61/79 *Denkavit*, C-90/94 *Haahr Petroleum*, C-114/95 och C-115/95 *Texaco*, C-261/95 *Palmisani*, C-231/96 *Edis* och C-260/96 *Spac*.

EG-domstolen har i flera av sina avgöranden tagit ställning till vad som kan anses vara en skäligen tidsfrist för ändringssökande. Domstolen har ansett att en skäligen tidsfrist är exempelvis tre eller fyra år som börjar löpa från betalningsdagen för den skatt som har bestridits (exempelvis målen C-228/96 *Aprile II*, C-260/96 *Spac* och C-88/99 *Roquette Freres SA*).

I regel innebär det som ovan sagts att man, eftersom återbäring av skatt av samma storlek som mervärdesskatten på bilskatt står i strid med EG-rätten, måste kräva återbäring enligt de bestämmelser om förfarande och inom de tidsfrister som nationellt gäller för motsvarande rättelseyrkanden eller ändrings-sökande i beskattningsärenden. På den skatt av samma storlek som mervärdesskatten enligt 5 § i bilskattelagen tillämpas de bestämmelser om rättsskydd som avses i bilskattelagen. Enligt dessa bestämmelser måste rättelseyrkande framställas eller besvär anföras inom tre år från ingången av det kalenderår som följer på det år då beskattningsbeslutet fattats. Tidsmässigt omfattar skyldigheten till skatteåterbäring således huvudsakligen beskattningar som verkställts efter ingången av år 2006.

EG-domstolen kan begränsa en doms tidsmässiga verkningar så att domen inte ska tillämpas på tiden före domen. I det här fallet kan de skattskyldiga inte åberopa domen till stöd för sina krav på återbäring. Domstolen godkände inte Finlands regerings begäran om begränsning av domens tidsmässiga verkningar till tiden efter domen, vilket innebär att domen ska tillämpas retroaktivt i den utsträckning som anges i nationella bestämmelser om rättelseyrkande och ändrings-sökande som gäller bilbeskattning.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

EG-domstolen kan anses ha dragit upp nya riktlinjer för förhållandet mellan bilskatt och den skatt av samma storlek som mervärdesskatten vilken hade uppburits på bilskatt i den dom som meddelades i målet C-10/08. Domen kan anses innebära att Finland retroaktivt måste återbära den i 5 § i bilskattelagen avsedda skatten som icke-mervärdesskatteskyldiga privatpersoner har betalat på begagnade fordon som de har importerat från en annan medlemsstat enligt gällande bestämmelser om rättsmedel i fråga om bilsbeskattning.

Ur konsekvenssynvinkel ska återbäring även beviljas till de mervärdesskatteskyldiga aktörer som har betalat skatten i fråga och

som inte kunnat dra av skatten på grund av begränsningar i mervärdesbeskattningen.

Eftersom bilskattelagens bestämmelser om förfarandet tillämpas på skatten i fråga, ska återbäringen i regel beviljas på den skattskyldiges yrkande, som har gjorts i enlighet med bilskattelagens bestämmelser om rättsmedel för beskattning. Eftersom förfarandet hör till skattemyndighetens behörighet, kan det bli fråga om en rättelse till den skattskyldiges fördel. Det vore ändamålsenligt att välja en metod som är lätt att genomföra administrativt sett i fråga om rättelseyrkanden, fattande och delgivande av rättelsebeslut till de skattskyldiga och betalning av skatt som ska återbäras med hänsyn till att de som ska få återbäring är så många. Antalet skattebeslut som har verkställts åren 2006—2009 och som är berättigade till återbäring uppskattas till sammanlagt ca 53 000. Utöver detta finns det ett stort antal anhängiga fall där det är fråga om rättelseyrkanden eller besvär inom den tid som föreskrivs i bilskattelagen, där den ursprungliga beskattningen har verkställts före år 2006. Det skulle vara administrativt tungt att genomföra behandlingen av dessa fall som sedvanliga skatterättelser enligt bilskattelagen.

En skatterättelse kunde genomföras på ett administrativt smidigt sätt, om rättsen sker huvudsakligen på tjänstens vägnar vid tullverket genom utnyttjande av tullverkets datasystem för beskattning. Delgivande av rättelsebeslut till de skattskyldiga, utbetalning av skatt som enligt rättelsebesluten ska återbäras och utbetalning av ränta på dessa skulle kunna genomföras på Skatteförvaltningens försorg genom användning av de adress- och bankkontouppgifter de har tillgång till för beskattningen. Tullen har inga kontouppgifter till sitt förfogande och adressuppgifterna kan vara föråldrade. Samtidigt skulle man kunna utnyttja kapaciteten hos Skatteförvaltningens post- och datasystem när det gäller skatteåterbäringar som är av masskaraktär. Då kunde fallen behandlas inom rimlig tid och till rimliga kostnader. Den administrativa bördan skulle bli så liten som möjligt både för skattemyndigheterna och de skattskyldiga.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att de beslut som gäller den i 5 § i bilskatte-

lagen avsedda skatten rättas genom ett separat återbäringsförfarande. Enligt förslaget ska privatpersoners beskattningsbeslut i regel rättas till på tjänstens vägnar genom ett förfarande av masskaraktär så att tullverkets beslut om återbäring överförs till Skatteförvaltningen, som skriver ut dem och delger de skattskyldiga samt betalar de skatter som ska återbäras inklusive räntor till de bankkonton som de skattskyldiga meddelat Skatteförvaltningen. Förfarandet förutsätter att det föreskrivs i lag om skattemyndigheternas behörighet samt hantering och utlämnade av huvudsakligen sekretessbelagda uppgifter som lämnats för beskattningen mellan tullmyndigheten och Skatteförvaltningen.

Samtidigt föreslås att det för tydlighetens skull föreskrivs i lag om att beloppet av den skatt som ska återbäras kan användas för skattekvittning, om den skattskyldige har andra obetalda skatter. I begränsad utsträckning ska återbäringsarna kunna användas till kvittning av andra fordringar som är under utmätning, förutsatt att det är möjligt att betala återbäringsarna enligt tidtabellen år 2009. Skatteförvaltningen betalar förskottsåterbäringsarna till de inkomstskattskyldiga i december 2009 och utbetalningen av dessa får inte äventyras.

Det är möjligt att alla privatpersoners skattebeslut inte kan rättas genom det föreslagna förfarandet av masskaraktär. Tullverket föreslås även utföra dessa rättelser på initiativ av myndigheterna men själv sköta delgivandet av rättelsebesluten och utbetalningen av de skatter som ska återbäras i enlighet med bilskattelagens bestämmelser om rättelseförfarandet.

Om beskattningen inte kan rättas på tjänstens vägnar, ska beskattningen rättas på motsvarande sätt på ansökan om återbäring som den skattskyldige gör. Det här gäller närmast sådana situationer där beslutet om bilskatt gäller mervärdesskattskyldiga näringsidkare, som inte har fått dra av den i 5 § i bilskattelagen avsedda skatten på grund av de begränsningar som gäller avdrag vid mervärdesbeskattningen. Det går inte att identifiera dessa skattskyldiga med hjälp av tullverkets datasystem i motsats till icke-mervärdesskattskyldiga privata importörer, som med

sin personbeteckning har anmält sina fordon för beskattning.

I de fall där den i 5 § i bilskattelagen avsedda skatten har uppburits av Fordonsförvaltningscentralen i samband med bilbeskattning som verkställts till följd av att fordonets konstruktion eller användningssyfte ändrats, fattar Fordonsförvaltningscentralen ett rättelsebeslut och återbär skatten inklusive räntor på initiativ av myndigheterna.

På ett sätt som motsvarar det nuvarande ska skattemyndigheterna kunna rätta till även sådana yrkanden som gäller återbäring och avlyftande av skatt enligt 5 § i bilskattelagen och som är anhängiga som besvär vid förvaltningsdomstolen. Detta skulle resultera i en snabbare och smidigare behandling av ärenden.

I den föreslagna lagen föreskrivs om ett återbäringsförfarande i sådana fall där beskattningen kan rättas enligt bilskattelagen. Man kommer inte genom lag att ingripa i bestämmelserna om rättsmedel i bilskattelagen. Det föreslagna förfarandet ska således inte gälla sådana beskattningar där yrkandet i fråga har avslagits genom lagakraftvunna beslut av en domstol eller där de lagliga tidsfristerna för ändringssökande har löpt ut.

3 Propositionens konsekvenser

På det hela taget kommer det föreslagna förfarandet att resultera i en kostnadsinsparning på ca 1,15 miljoner euro i jämförelse med en sedvanlig rättelsebehandling.

Det föreslagna förfarandet kommer också märkbart att försnabba utbetalningen av återbäringsarna. Ränteutgifterna ska vara mindre i jämförelse med en sedvanlig rättelsebehandling och de skattskyldiga kommer att få återbäringsarna snabbare.

Beloppet av den skatt som ska återbäras i fråga om de beslut om bilskatt som fattats åren 2006—2009 beräknas uppgå till sammanlagt 40—50 miljoner euro. Det genomsnittliga beloppet av skatt som ska återbäras kommer att uppgå till ca 900 euro per beskattat fordon. Beloppet av den skatt som ska återbäras när det gäller rättelser och besvär där behandlingen inte är avslutad beräknas dessutom uppgå till sammanlagt 8—10 miljoner euro. På det belopp som ska återbäras

betalas ränta, som för närvarande är 2,5 procent, från betalningsdagen till återbäringsdagen för skatten. Ränteutgifterna uppskattas uppgå till ca tre miljoner euro.

Genom det föreslagna förfarandet kommer tullverket att kunna inbespara manuell behandling som motsvarar ca 30 årsverken. För planering och genomförande av återbäringarna behövs uppskattningsvis 1,5—2 årsverken. Behandlingen av de återbäringar som inte genomförs i form av masskaraktär uppskattas kräva en insats på 2—3 årsverken vid tullverket. Resursinbesparingen blir således ca 25 årsverken jämfört med den modell där tullverket skulle sköta återbäringarna. Beräknat enligt kostnaderna för ett genomsnittligt årsverke vid tullverket kommer man att spara ca 1,25 miljoner euro.

För Skatteförvaltningen beräknas uppkomma kostnader på sammanlagt 105 000 euro för ändringar i datasystemen, utskrifter och postning av beslut samt utbetalning av återbäringar till de skattskyldigas bankkonton.

Vid Fordonsförvaltningscentralen skulle återbäringarna på kort sikt öka den arbetsmängd som behövs för skötsel av beskattningsuppgifter. Den ökade arbetsmängden kan skötas genom interna arrangemang utan något behov av tilläggsresurser.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet, i samarbete med Tullstyrelsen och Skatteförvaltningen. Under beredningen har Fordonsförvaltningscentralen hörts.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. Syfte. I lagen föreskrivs om förfarandet för återbärning av den skatt som är av samma storlek som mervärdesskatten och har uppburits i samband med bilbeskattningen i fall där beskattningen rättas enligt den dom som Europeiska gemenskapernas domstol utfärdat den 19 mars 2009 i mål C-10/08 kommissionen mot Finland.

2 §. Tillämpningsområde. Lagen tillämpas med stöd av 1 mom. på beskattning av fordon i fråga om vilka den skattskyldige inte har kunnat dra av den skatt på bilskatten som avses i 5 § i bilskattelagen (266/2003) och som är av samma storlek som mervärdesskatten i sin mervärdesbeskattning.

I praktiken ska lagen i huvudsak tillämpas på beskattning av privatimportörer av fordon. Lagen tillämpas förutom på fordon som importerats från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för jämlikhetens skull även på fordon som importerats utanför samarbetsområdet.

Förutom den beskattning som verkställs av tullverket ska lagen på motsvarande sätt även tillämpas på sådana beskattningar som hör till Fordonsförvaltningscentralens behörighet och som verkställts på grundval av en änd-

ring i fordonets konstruktion eller användningsändamål.

Lagen tillämpas på sådan beskattning som skattemyndigheten ännu kan rätta till den skattskyldiges fördel enligt bilskattelagen. Den ska således gälla fordon som beskattats under 2006—2008 samt under början av 2009 och vars beskattning fortfarande kan ändras inom ramen för lagenliga rättskyddsmedel. På grund av rättskraftsverkningen blir sådan beskattning utanför lagens tillämpningsområde i fråga om vilken besvär över den skatt som avses i 5 § i bilskattelagen förkastats genom ett domstolsbeslut som vunnit laga kraft. Detta gäller även fall där beskattningen har verkställts efter ingången av 2006.

Förfarandet för återbärning ska dessutom tillämpas på bilbeskattning som verkställts före 2006 och i fråga om vilken behandlingen av ärendet som rättelse eller besvär fortfarande pågår vid skattemyndigheten eller domstol förutsatt att den skattskyldige i tid yrkat att den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten ska strykas eller återbäras. Om skattemyndigheten rättar ett skattebeslut i fråga om vilket besvär behandlas i domstol, ska uppgifter om rättelsen ges till domstolen på samma sätt som nu.

Förfarandet för sökande av ändring i bilskattelagen har ändrats genom en lag som trädde i kraft den 1 maj 2008 (267/2008) så att förfarandet för rättelseyrkande enligt lag ska vara obligatoriskt före det egentliga ändringssökandet hos domstol. Innan ändringen trädde i kraft ansågs ett rättelsebeslut i praktiken vara ett beslut som gäller fastställande av skatt, från vilket en ny treårig besvärstid började löpa. I beskattningar som verkställts före 2006 kan fortfarande finnas fall som inte är anhängiga som besvär men i vilka det ännu återstår besvärstid för den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten, t.ex. därför att den skattskyldiges yrkande har förkastats vid ett rättelseförfarande. Dessa fall ska höra till lagens tillämpningsområde, om den skattskyldige på nytt anför besvär över ärendet inom den tid som angetts i besvärсанvisningen och besvären behandlas som rättelse.

Lagen ska inte tillämpas på fordon som beskattats enligt den ändring i bilskattelagen som trädde i kraft den 1 april 2009 (5/2009), eftersom uppbörderna av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten slopades i samband med ändringen.

Lagen är i praktiken inte heller tillämplig på fordon som anmälts till beskattning mellan den 19 och 31 mars 2009. I beskattningsförfarandet bars inte den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten upp i sådana fall där fordonsimportören och den bilskattskyldige var en icke mervärdesskattskyldig privatperson. Under nämnda tid fortsatte skatteuppbörderna hos mervärdesskattskyldiga importörer, men de skattskyldiga hade rätt att dra av skatten i mervärdesskattningen.

3 §. Skatt som ska återbäras. Beloppet av den skatt som återbärs ska vara lika stort som den skatt på bilskatten som är lika stor som mervärdesskatten och har uppburits i samband med bilbeskattningen. I paragrafen föreskrivs för tydlighetens skull om att eventuella ändringar i skatten vid förfaranden för rättelse eller ändring enligt bilskattelagen ska beaktas när återbäringen fastställs.

I enlighet med de allmänna principerna för skatteåterbäring kan återbäring endast betalas till den som betalat skatt som skattskyldig.

Minsta skattebelopp som återbärs är det belopp som allmänt tillämpas i bilbeskattningen.

4 §. Behöriga myndigheter. Med stöd av 1 mom. ska beslutet om återbäring fattas av tullmyndigheten i sådana fall där den har debiterat skatten. I enlighet med det föreslagna förfarandet ska Skatteförvaltningen skriva ut beslut som tullmyndigheten överfört till den som filer och delge de skattskyldiga besluten. På förfarandet som gäller delgivning tillämpas lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). Skatteförvaltningen ska också betala ut den skatt som ska återbäras jämte ränta till de skattskyldiga i enlighet med lagen om skatteuppbörd (609/2005). Skatteförvaltningen kan endast betala återbäringen på den skattskyldiges bankkonto. Om Skatteförvaltningen inte har någon uppgift om bankkonto eller om den är föråldrad, överförs återbäringen tillbaka till tullverket, som ska utreda kontouppgifterna eller betala återbäringen som betalningsanvisning till den skattskyldige. Detta förenklar massutbetalning av återbäringar vid Skatteförvaltningen.

Hänvisningen till lagen om skatteuppbörd innebär att återbäringen ska betalas utan dröjsmål efter det att rätten till återbäring har avgjorts och skattekvittningar verkställts. Bestämmelser om skattekvittning utfärdas särskilt i 8 §.

Enligt 2 mom. ska förfarandet i 1 mom. inte vara obligatoriskt, utan tullmyndigheten kan själv sörja för att delge den skattskyldige beslutet om återbäring och betala ut återbäringen. Detta kan t.ex. gälla en situation där skatten i enlighet med 6 § återbärs på ansökan till den skattskyldige.

I 3 mom. föreskrivs om Fordonsförvaltningscentralens behörighet i fall där den skatt som ska återbäras har uppburits av Fordonsförvaltningscentralen. Detta ska t.ex. gälla skatt som uppburits i samband med bilbeskattning som verkställts på grund av ändringsarbeten i ett fordon.

5 §. Återbäring på tjänstens vägnar. I 1 mom. föreskrivs om att beslut om återbäring till privatpersoner ska fattas på tjänstens vägnar. Med detta avses icke mervärdesskattskyldiga privatpersoner. Återbäring på tjänstens vägnar är avsedd att vara ett så snabbt och smidigt förfarande som möjligt och där-

för hörs inte den skattskyldiga när återbäringsbeslutet fattas. Den skattskyldige ska kunna tillgripa rättsskyddsmedel enligt bilskattelagen, om den skattskyldige inte nöjer sig med det återbäringsbeslut som fattats på tjänstens vägnar.

Till en skattskyldig som också är mervärdesskattskyldig, men som inte har kunnat dra av skatten på bilskatten med stöd av bestämmelserna om mervärdesskatt, återbärs skatten på ansökan i enlighet med 6 §.

Enligt 2 mom. meddelas inget separat beslut i ett ärende som gäller den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten och som behandlas som rättelse samtidigt som ett återbäringsbeslut som ska fattas på tjänstens vägnar. Detta ska gälla alla ärenden som med stöd av bilskattelagen ska behandlas som rättelse, vilka är rättelse som ska göras på tjänstens vägnar, rättelse som på grundval av en begäran om rättelse eller besvär ska göras till den skattskyldiges fördel och en rättelse som baserar sig på förfarandet för rättelseyrkande. Dessutom ska den gälla sådana fall där domstolen på basis av ett avgörande i besvär har återförvisat ärendet till skattemyndigheten för ny behandling, eftersom också dessa ärenden i praktiken behandlas som rättelse av beskattningen.

6 §. Ansökan om återbäring. I 1 mom. ska föreskrivas om förfarandet för ansökan om skatteåterbäring i sådana fall där återbäringsbeslut inte kan fattas på tjänstens vägnar. Detta ska främst gälla sådana fall där en bilskattskyldig näringsidkare har skaffat ett fordon för en sådan användning som inte kan dras av i mervärdesbeskattningen. En tidsfrist föreskrivs för ansökan. I sådana fall där besvärstiden för beskattning enligt bilskattelagen sträcker sig längre än tidsfristen, kan ansökan om återbäring göras ännu under den föreskrivna besvärstiden.

Enligt 2 mom. ska ansökan lämnas in till den myndighet enligt 4 § som verkställt bilbeskattningen. Ansökan ska göras skriftligt. Senare ges närmare anvisningar om de uppgifter som ska uppges i den. Till stöd för ansökan kan den skattskyldige ombes ge en utredning t.ex. om att den skattskyldige inte har dragit av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten i sin mervärdesbeskattning.

Enligt 3 mom. meddelas inte något separat beslut om den sökandes rättelseyrkande utan det ska behandlas som återbäringsansökan.

7 §. Ränta på skatt som ska återbäras. På skatt som ska återbäras betalas ränta enligt vad som föreskrivs i bilskattelagen och, på basis av en hänvisning i lagen, i lagen om skatteuppbörd om ränta som ska betalas på skatt som ska betalas tillbaka på grundval av rättelse eller ändringsökande. Röntan räknas från skattebetalningsdagen till återbetalningsdagen.

8 §. Skattekvittning. Skatt som ska återbäras kan användas till skattekvittning, om den skattskyldige har andra skatter obetalda. Tullverket, Fordonsförvaltningscentralen och Skatteförvaltningen kan använda återbäringen till kvittning av egna tull-, skatte- eller andra fordringar. På kvittning tillämpas vad som föreskrivs i lagen om skatteuppbörd. Bestämmelserna om kvittning i lagen om skatteuppbörd lämpar sig dock inte till alla delar i praktiken för kvittningar som görs av tullmyndigheten och Fordonsförvaltningscentralen. Kvittningsdagen är enligt 28 § i lagen om skatteuppbörd den dag då skatteuppbördsmyndigheterna får kännedom om återbäringen. Avsikten är att vid en kvittning som görs av tullmyndigheten och Fordonsförvaltningscentralen ska datumet för återbäringsbeslutet betraktas som kvittningsdag. Paragraf 27 § i lagen om skatteuppbörd som gäller kvittningsordning för skatterester lämpar sig inte heller för kvittning som görs av tullen. Kvittningsordningen för den bestäms enligt 30 a § i tullagen.

Enligt 30 § i lagen om skatteuppbörd ska skatteuppbördsmyndigheten underrätta den skattskyldige om verkställd kvittning. Avsikten är att tullmyndigheten och Fordonsförvaltningscentralen ska informera om sina kvittningar när Skatteförvaltningen underrättar mottagaren av återbäringen om sina egna.

På skattekvittning tillämpas rättsskyddsmedel enligt lagen om skatteuppbörd. I ändringsökande som gäller kvittning bör den som tar emot återbäring framlägga rättelseyrkande till den skatteuppbördsmyndighet som verkställt kvittningen.

9 §. Utlämnande av uppgifter mellan behöriga myndigheter. Det föreslagna smidiga återbäringsförfarandet bygger på att myndig-

heterna kan ge varandra de uppgifter som behövs vid återbäring. Den tullmyndighet som med stöd av 1 mom. fattat ett återbäringsbeslut kan ge Skatteförvaltningen beskattningsuppgifter för utförande av de uppgifter som föreskrivits för Skatteförvaltningen i denna lag, även om det anses vara fråga om sekretessbelagda uppgifter. Detta ska gälla t.ex. återbäringsbeslut och identifieringsuppgifter om mottagare av återbäring.

Ansvar för återbäringar vilar i sista hand på tullverket. Tullverket ska också kunna uppdatera sitt beskattningssystem till de delar återbäringar har betalats. Detta är också nödvändigt på grund av de yrkanden på rättelse och ändringssökande i återbäringsbeslut som eventuellt framläggs senare. Därför föreskrivs i 2 mom. att tullmyndigheten på motsvarande vis ska ha rätt att från Skatteförvaltningen få tillbaka uppgifter om de återbäringsbeslut som meddelats och utbetalats på det sätt som föreslås i propositionen. Dessutom ska tullmyndigheten ha rätt att få uppgifter även om de återbäringsbeslut samt identifierings- och kontaktuppgifter om mottagarna av återbäring i fråga om vilka delgivningen av besluten eller utbetalningen av återbäringen inte har lyckats. Tullverket ska i dessa fall själv sköta delgivningen av beslutet och utbetalningen av återbäringen. Rätten att få uppgifter ska även gälla skattekvittningar som görs av Skatteförvaltningen.

I 3 mom. definieras som identifierings- och kontaktuppgifter namnet på mottagaren av återbäring, personbeteckning eller organisationsnummer och adress. När det gäller uppgifter som lämnas ut av Skatteförvaltningen kan det även bli aktuellt med det bankkontonummer som den skattskyldige uppgett.

Avsikten är att uppgifter mellan myndigheterna ska lämnas i dokument- eller filformat.

Eftersom Fordonsförvaltningscentralen själv ska sköta utbetalningarna av återbäringar, är det inte nödvändigt att till den delen föreskriva om utlämnande av uppgifter eller rätten att få uppgifter i paragrafen.

10 §. Användning och behandling av uppgifter vid Skatteförvaltningen. I enlighet med hänvisningsbestämmelsen i paragrafen kan Skatteförvaltningen använda och behandla adress- och bankkontonummer som den t.ex. för inkomstbeskattning av den skattskyldige fått för utförande av de uppgifter som föreskrivs för den i denna lag, även om det är fråga om sekretessbelagda uppgifter enligt lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999). Vid utskrivning och postning av beslut samt utbetalning av återbäringar ska användas de adress- och bankkontouppgifter som finns i Skatteförvaltningens kundregister samt de skattskyldigas personbeteckningar som tullmyndigheten förmedlar.

11 §. Sökande av ändring. På rättelse av återbäringsbeslut och sökande av ändring i återbäringsbeslut tillämpas bilskattelagen. Beslutet ska på tjänstens vägnar rättas till den skattskyldige fördel, t.ex. om återbäringen på grund av ett fel betalas till ett för litet belopp. Enligt 69 § i bilskattelagen söks ändring genom ett skriftligt rättelseyrkande hos den myndighet som fattat beslutet inom tre år från ingången av kalenderåret efter det år då skatten återbärs. Rättelseyrkandet ska riktas och lämnas till den myndighet som fattat beslutet och som alltså i dessa fall är antingen tullverket eller Fordonsförvaltningscentralen, däremot inte Skatteförvaltningen. Ändring i beslut som fattats med anledning av rättelseyrkande kan sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt 70 § i bilskattelagen.

2 Ikraftträdande

Målet är att återbäringarna ska betalas ut till de skattskyldiga under 2009. Eftersom det måste reserveras tid för verkställigheten av lagen, träder lagen enligt planerna i kraft så snart som möjligt, dock senast under början av hösten 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om återbäring i vissa fall av den skatt på bilskatten som är av samma storlek som mervärdesskatten

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Syfte

I denna lag föreskrivs om förfarandet för återbäring av den skatt som är av samma storlek som mervärdesskatten och har uppburits i samband med bilbeskattningen i sådana fall där beskattningen rättas enligt den dom som Europeiska gemenskapernas domstol utfärdat i mål C-10/08.

2 §

Tillämpningsområde

Lagen tillämpas på beskattningar av fordon i fråga om vilka en skattskyldig enligt bilskattelagen (1482/1994) inte har kunnat dra av den skatt på bilskatten som avses i 5 § i bilskattelagen (266/2003) och som är av samma storlek som mervärdesskatten.

Lagen tillämpas på sådan fordonsbeskattning som kan rättas enligt bilskattelagen.

3 §

Skatt som ska återbäras

Till bilskattskyldiga återbärs den skatt som avses i 2 § 1 mom. Om skattens belopp ändrats på grundval av rättelse eller besvär, återbärs det skattebelopp som uppburits enligt beslutet om rättelse eller besvär.

Skatten återbärs inte, om dess belopp understiger fem euro.

4 §

Behöriga myndigheter

Beslut om återbäring av skatt som uppburits i samband med bilbeskattning som verkställts på grundval av den första registreringen eller det första ibruktagandet av ett fordon fattas av tullmyndigheten. Skatteförvaltningen delger den skattskyldige beslutet om återbäring i enlighet med lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). Skatteförvaltningen betalar återbäringen till det bankkonto som den skattskyldige uppgett enligt vad som föreskrivs i lagen om skatteuppbörd (609/2005). Om den skattskyldige inte har uppgett bankkontouppgifter för Skatteförvaltningen, sörjer tullmyndigheten för betalningen av återbäringen.

Tullmyndigheten kan även själv sörja för att beslutet delges den skattskyldige och att den skatt som ska återbäras betalas enligt vad som föreskrivs i bilskattelagen.

Beslut i ett ärende som gäller återbäring av skatt som uppburits i samband med bilbeskattning som verkställts på grundval av en ändring i fordonets konstruktion, användningsändamål eller ägande fattas av Fordonsförvaltningscentralen, som även sörjer för att beslutet delges den skattskyldige och att den skatt som ska återbäras betalas enligt vad som föreskrivs i bilskattelagen.

5 §

Återbäring på tjänstens vägnar

Den skatt som avses i denna lag kan återbäras till en privatperson på tjänstens vägnar utan att den skattskyldige hörs.

Om ett ärende som avses i 1 mom. är samtidigt anhängigt som en sådan rättelse som avses i bilskattelagen, meddelas inte något separat beslut med anledning av rättelseyrkandet.

6 §

Ansökan om återbäring

En skattskyldig till vilken skatt inte har återburits i enlighet med 5 § kan ansöka om återbäring av skatt.

En ansökan om återbäring ska göras senast den 31 december 2010, eller inom den tid för sökande av ändring som föreskrivs i bilskattelagen även senare. Ansökan ska göras skriftligt. Den ska lämnas till den myndighet som verkställt bilbeskattningen och i den ska lämnas de uppgifter som behövs som stöd för ansökan.

Om den skattskyldige i ett ärende som avses i denna lag har framställt eller framställer ett rättelseyrkande enligt bilskattelagen, behandlas rättelseyrkandet som ansökan om återbäring. Något separat beslut meddelas inte med anledning av rättelseyrkandet.

7 §

Ränta på skatt som ska återbäras

På ränta som betalas på skatt som ska återbäras tillämpas vad som föreskrivs i bilskattelagen om ränta som betalas på skatt som ska återbäras som följd av rättelse eller ändringssökande.

8 §

Skattekvittning

Skatt som ska återbäras kan användas till skattekvittning. Om skattekvittningen verkställs av tullmyndigheten eller Fordonsförvaltningscentralen, är skattekvittningsdagen den dag då beslutet om återbäring fattas. På tullens kvittningsordning tillämpas 30 a § i tullagen (1466/1994).

Till övriga delar tillämpas på skattekvittning vad som föreskrivs om skattekvittning i 6 kap. i lagen om skatteuppbörd.

9 §

Utlämnande av uppgifter mellan behöriga myndigheter

Tullmyndigheten kan utan hinder av sekretessbestämmelserna ge Skatteförvaltningen nödvändiga beskattningsuppgifter samt identifierings- och kontaktuppgifter om mottagarna av återbäring för fullgörande av uppgifterna enligt denna lag.

Tullmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av tillgången till information rätt att på motsvarande sätt från Skatteförvaltningen få nödvändiga uppgifter om betalda och obetalda återbäringar samt identifierings- och kontaktuppgifter om mottagarna av återbäring för fullgörande av uppgifterna enligt denna lag och för tillsynen över riktigheten i återbäringarna.

Som identifierings- och kontaktuppgifter kan ges namn, personbeteckning eller organisationsnummer, adress och det bankkonto som uppgetts till Skatteförvaltningen.

10 §

Användning och behandling av uppgifter vid Skatteförvaltningen

Bestämmelser om Skatteförvaltningens rätt att använda och behandla uppgifter för fullgörande av dess lagstadgade uppgifter utfärdas i 10 § i lagen om offentlighet och sekre-

tess i fråga om beskattningsuppgifter skrivs i bilskattelagen om rättelse och ändringssökande.
(1346/1999).

11 §

Sökande av ändring

På beslut om återbäring som utfärdats med stöd av denna lag tillämpas vad som före-

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 12 juni 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Jyrki Katainen*